

Последние годы в Республике селекционные работы, как гибридизация, полиплоидия, клоновая селекция широко применяются для получения высокоурожайных сортов. Тысячи сортов винограда вовлекаются в программы по улучшению и таким образом создаются высокоурожайные и качественные формы винограда, которые затем широко внедряются в производство.

Учитывая перспективность и широкие возможности этих методов, ученые селекционеры Азербайджана расширили свои селекционные исследования в данном направлении и включили клоновую селекцию в селекционную программу. Учеными ежегодно ведется оценка фенологических и морфологических, биологических, технологических особенностей местных и интродукционных сортов винограда. Разрабатываются рекомендации по внедрению в производство и привлечению в селекционные работы высокоурожайных клоновых форм, перспективных донорных генотипов винограда.

УДК 633.12: 58.03: 631.584

Гораш О.С.

*Подільський державний аграрно-технічний університет, вул. Шевченка, 13,
м. Кам'янець-Подільський, 32300, Україна
e-mail: GorashAS@i.ua*

ХАРАКТЕРИСТИКА УМОВ ВИРОЩУВАННЯ ГРЕЧКИ В ПРОМІЖНИХ ПОСІВАХ

Селекція сортів гречки для проміжних посівів є одним із найважливіших елементів біологічного спрямування інтенсифікації сільського господарства.

Різні умови вирощування гречки у весняних і поукісних посівах ставлять завдання перед селекцією виведення нових сортів пристосованих до тієї частини вегетаційного періоду, в якому вони будуть вегетувати.

Проведеними дослідженнями доведено, що більшому значенню суми опадів для весняних посівів гречки відповідає вищий рівень урожайності. Дещо меншій кількості опадів за період вегетації гречки в поукісних посівах відповідає нижча продуктивність рослин, а відповідно і рівень урожайності зерна.

Аналіз взаємозв'язку між даними урожайності поукісних посівів гречки і опадами за період сівба-дозрівання показав високу кореляційну залежність $r=0,855\pm 0,23$. Проте аналогічний взаємозв'язок для весняних посівів гречки виявився незначним $r=0,294\pm 0,43$. Що є підставою стверджувати: опади за період росту і розвитку гречки весняних посівів не так сильно впливають на урожайність культури. Це пояснюється тим, що запаси вологи в ґрунті, особливо на початку вегетації, поповнені осінньо-зимовими опадами у вигляді дощу і снігу. До цього слід додати, що в

поукісних посівах вегетація супроводжується більш високими температурами. До вище висвітленого слід додати і те, що в розподілі опадів є принципова різниця. У весняних посівах гречки період масового цвітіння і плодоутворення настає в липні місяці, коли спостерігається найкраща забезпеченість вологою 75-80 мм. Це характерно для Хмельницької, Тернопільської та Чернівецької областей. Цей же період розвитку поукісної гречки відбувається в серпні місяці, де сума опадів на 15-20 мм менша.

Поряд з температурними умовами і вологозабезпеченням важлива роль відводиться в розвитку гречки освітленню. Тривалість сонячного саява за період вегетації весняних посівів становить в середньому за роки досліджень 590 годин, для поукісних посівів 510 годин. Тривалість світлового періоду доби за період розвитку гречки весняних посівів становить 1314 годин (умови південно-західний Лісостеп), за період розвитку гречки в поукісних посівах 1106 годин.

Тривалість світлового періоду доби при настанні фази сходів гречки весняних посівів становить 14 годин 40 хвилин та поукісних посівів уже 16 годин 20 хвилин.

У весняних посівах ріст і розвиток рослин гречки відбувається в умовах наростання температур і збільшення тривалості світлового періоду доби. Для поукісних посівів гречки температурні режими ґрунту і повітря більшою мірою високі і по мірі росту і розвитку вони понижуються, тривалість дня зменшується, інтенсивність освітлення спадає.

Проведений аналіз кліматичних умов і факторів вегетації, а також отримані дані урожайності дають підстави вважати, що період росту і розвитку рослин гречки в поукісних посівах південно-західної частини Лісостепу України сприятливий для її вирощування, але вони відрізняються від умов при вирощуванні гречки у весняних посівах. Тому створення сортів гречки для поукісних посівів є обґрунтованим і необхідним завданням в селекційному процесі культури.

УДК 634.2.52.232[634.1

Долгова С. В.

*Мелітопольська дослідна станція садівництва ім. М. Ф. Сидоренка ІС НААН,
вул. Вакуленчука, 99, м. Мелітополь, 72311, Україна
e-mail: s.dolgova@ukr.net*

ВИКОРИСТАННЯ ЗРАЗКІВ ГЕНОФОНДУ ЧЕРЕШНІ В СЕЛЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ

Основна мета селекційного завдання черешні – виведення нових великоплідних сортів, які будуть перевершувати існуючі за зимо- та посухостійкістю, стійкістю до хвороб, з підвищеним вмістом в плодах поживних та біологічно активних речовин, відрізнятися скороплідністю, швидким нарощуванням врожаю та повільним ростом дерев.